

Flaphoeden, jeans en stickies

Popvolkje stroomde in juli '74 naar Hilversum

EDDIE DE PAEPE

Omstreeks 1970 vonden er diverse legendarische popmuziekfestivals plaats. Zo verzamelden zich in augustus 1969 ruim 400.000 liefhebbers van 'love and music' in het Amerikaanse Woodstock. De gewone man stond verwonderd langs de met 'langharig tuig' verstopte toegangswegen. Ook in Nederland gebeurde er wat. Zo traden in juni 1970 – een maand na de eerste editie van Pinkpop in Geleen – bands als Pink Floyd, The Byrds en Santana op in Kralingen. Rotterdamse gezinnen gluurden vanuit bootjes naar de duizenden vreedzame bezoekers, die jointjes doorgaven en bloot te water gingen.

Een paar jaar later – op donderdag 18 juli 1974 – deed het fenomeen zich ook voor in het Gooi. Het 'popvolkje' stroomde van heinde en verre naar het gemeentelijk sportpark van Hilversum. Ze waren gemakkelijk te herkennen aan hun vilten flaphoeden, versleten jeans en lange haren. Sommigen zwierven een tijdje

door de straten van Hilversum. Omdat ze verdwaald waren, op het verkeerde station uitgestapt of door een automobilist bij de verkeerde invalsweg afgezet.

Diverse bezoekers hadden al één of twee dagen eerder een tentje opgezet in de omgeving van het festivalterrein, voornamelijk bij het parkeerterrein van de Expo-hal. Aan de nummerborden van de (in totaal vierduizend) auto's te zien, waren er ook veel buitenlandse jongeren present. Zweden, Belgen, Fransen, Duitsers en Engelsen, die waarschijnlijk vanuit de hoofdstad naar het Gooi waren afgereisd. Hele gezinnetjes komen in afgetrapte eendjes naar Hilversum om een dag lang muzikaal te picknicken, constateerde een verslaggever van *De Gooien Eemlander*. Die donderdagochtend ging het Summerconcert '74, gesponsord door Lois jeans & jackets, om elf uur van start. Organisatoren Mojo Concerts en Wim Bosman Promotions hadden een keur aan binnen- en buitenlandse artiesten weten te strikken.

Het podium van het festival, gesponsord door spijkerbroekenfabrikant Lois. (foto www.bluesforum.nl)

Dat was te danken aan het feit dat er kort daarvoor een unieke combinatie van bands bijeen was gekomen tijdens het Knebworth Festival in Engeland. Daar traden onder meer de Doobie Brothers, Van Morrison, Tim Buckley, The Allman Brothers (Band) en The Mahavishnu Orchestra op. Beroemde namen die de organisatoren van het Summerconcert '74 wisten te strikken voor een optreden in Hilversum.

Op het programma stonden dus optredens van The Allman Brothers, die op dat moment veel succes hadden met hun elpee *Brothers And Sisters*, de Ierse zanger Van Morrison (met The New Caledonia Soul Express), Tim Buckley, en The Mahavishnu Orchestra van John McLaughlin (met als gast de Franse violist Jean Luc Ponty). Een andere internationale topband die naar Hilversum kwam was de Doobie Brothers, die net een grote hit hadden met *Listen To The Music*. Uit Nederland gaven het Delftse Alquin en het Haagse Earth & Fire acte de présence. De beide vaderlandse bands verzorgden de aftrap. Daarna was het de beurt aan achtereenvolgens McLaughlin, Buckley, Doobie Brothers, Van Morrison en The Allman Brothers.

Een indrukwekkend rijtje namen waar vele duizenden liefhebbers op af kwamen. Een eerste schatting was 25.000, een tweede 23.000. Uiteindelijk passeerden in totaal 19.330 betalende bezoekers de kassa. Zij telden f15,50 neer om in het zomerzonnetje te genieten van de muziek, de vreedzame sfeer (inclusief hier en daar wat ontblote borsten) en natuurlijk de drugs... Vol overgave wijdt men zich aan het draaien van stickies, waardoor al

Het optreden van Mahvishnu Orchestra. (foto bluesforum.nl)

snel de hasjlucht verse bezoekers tegemoet walmt, noteerde de verslaggever. Overal worden bordjes de hoogte in gestoken door handelaartjes, die de rokers maar al te graag het bedwelvende en verruimende materiaal willen verschaffen.

De Amerikaanse band The Doobie Brothers was in 1974 wereldberoemd met nummers als *Listen to the music* en *Long train running*.

Niet alleen hasj, maar ook bier behoorde tot de favoriete geotsmiddelen tijdens het festival. (foto Stevens, coll. SAGV)

De Hilversumse politie hield een oogje in het zeil. Inspecteur C.O. Hindriks: *Onder iedere paraplu zit wel een handelaar. Maar we treden daar niet tegen op: het zijn er vrij veel.* Op het terras was een ‘drugsteam’ van het Amsterdamse DISC neergestreken. Naarmate de dag vorderde werd het hier hoe langer hoe drukker. Onder de ‘patiënten’ bevonden zich vermoedelijk ook ‘simulantflippers’, die op het mooie uitzicht afkwamen. Bij de meeste van de dertig bezoekers die werden behandeld wegens overmatig drugsgebruik was er sprake van een combinatie van alcohol en softdrugs. De Hilversumse GG en GD, die voor calamiteiten speciale wagens paraat had staan, bracht zeven jongeren naar het Diaconessen-ziekenhuis. Ehbo’ers hadden verder veel werk aan het opvangen van bezoekers die bier- of frisdrankblikjes tegen hun hoofd hadden gekregen, of misselijk waren geworden door de combinatie van alcohol en zon.

Voor wat opschudding zorgden dertig Amsterdamse Hell’s Angels die tegen zessen binnen kwamen vallen

Zowel de tribune als het middenveld was afgeladen met muziek liefhebbers. (foto Bluesforum.nl)

en voor het podium ‘nadrukkelijk met terreur dreigden’. Het bleef echter beperkt tot wat broodronken pasjes en minder welvoeglijke taal. Een enkele Angel krom op het dak van de Totohal om provocerend naar beneden te wateren. Na een uurtje werden de motorduivels met zachte hand door de ordedienst van het terrein verwijderd.

Hoewel er, althans volgens *De Gooi- en Eemlander*, nogal wat ‘luguber uitzierende personages’ aanwezig waren, verliep het festival uiterst vredig. De bezoekers wandelden wat, luisterden liggend of dansend naar de muziek, en stonden rustig een half uur in de rij voor de frietkraam of het toilet. Sommige bezoekers klaagden wel over de drukte, de zwakke geluidsinstallatie (slechts 2.000 Watt), het feit dat om zeven uur al het voedsel was uitverkocht, en over het ontbreken van een tweede podium om het wachten tussen de acts te bekorten.

Gaandeweg het festival begonnen de wachttijden tussen de optredens flink op te lopen. Er gebeurde steeds minder, de muziek ertussendoor werd schaarser en hield zelfs op. Het programma had inmiddels al zo’n anderhalf uur vertraging opgelopen. Achter de coulissen liep de spanning op omdat de politie geen toestemming gaf om langer dan elf uur ’s avonds door te gaan. The Allman Brothers eisten dat ze, zoals afgesproken, om uiterlijk half negen mochten beginnen. Daarbij was contractueel vastgelegd dat de band minimaal drie uur mocht spelen.

Dit betekende een groot probleem omdat de Doobie Brothers pas om half acht eindigden, waarna Van Morrison nog moest optreden. De organisatie moest een

Jerney Kaagman: 'Het was fantastisch!'

Jerney Kaagman – indertijd zangeres van Earth & Fire – heeft goede herinneringen aan het Hilversumse festival. Een grote bühne en heel veel mensen, het was beredruk. En het was prachtig weer, stralend mooi. Echt weer voor zo'n festival in de openlucht. De mensen kwamen er naartoe om plezier te maken. De sfeer was dan ook heel goed. Ik weet nog wat ik aan had. Ik was helemaal in het wit. Nee hoor, niet vanwege het 'love and peace'. Het was gewoon mooi weer en ik dacht: ik ga vandaag in het wit. Ik heb in mijn plakboek zelfs nog een paar foto's van ons optreden.

Jerney Kaagman was vijf jaar eerder, in 1969, benaderd door twee bandleden van Earth & Fire, die hadden gehoord dat zij al eerder had gezongen. De band scoorde in het begin van de jaren zeventig hits als Seasons, Ruby, Invitation, Storm and Thunder en Maybe Tomorrow, Maybe Tonight. Het laatste nummer dateerde uit 1973, het jaar waarin de band een Zilveren Harp kreeg. Het jaar daarop was er met Love Of Live een nieuwe top-3 hit en leerde Jerney haar partner Bert Ruiten – toen nog bassist van Focus – kennen.

Dat in datzelfde jaar het Hilversumse popfestival nogal indruk op haar maakt, ligt niet aan de onervarenheid van de band. Wij hadden al de nodige dingen achter de rug. Ook wat festivals betreft. Zo hadden we al op Parkpop, in het Haagse Zuiderpark, gestaan. Dat neemt niet weg dat de bandleden heel benieuwd waren naar de 'grote namen'. Zoals gitarist John McLaughlin en zijn Mahavishnu Orchestra. Wij stonden bij de bühne en ik keek hem midden in zijn gezicht. Het was fantastisch!

De bandleden van van de Haagse band Earth and Fire tussen het publiek. (foto Bluesforum.nl)

Jammer genoeg moesten ze in een vroeg stadium vertrekken omdat ze die avond nog een optreden hadden. In Sarasani op Texel. De organisator van het festival was Wim Bosman, onze manager in die tijd. Hij had ons redelijk vooraan in het programma gezet, zodat we nog naar een tweede optreden konden. En als je eerst van Hilversum naar Den Helder moet rijden, en dan ook nog voor de pont in de rij moet staan – het was mooi weer – dan snap je wel dat we die middag al om een uur of twee, drie moesten vertrekken. Tot groot verdriet van de bandleden. We baalden als een stekker omdat we van het festival weg moesten. Tijdens het optreden van de Doobie Brothers. Het was in de tijd van Listen To The Music. Balend verlieten we het terrein.

knoop doorhakken en besloot het optreden van de Ierse zanger te schrappen. De woedende Van Morrison kreeg ter compensatie 15.000 dollar uitbetaald.

Ondertussen was het publiek het wachten zat. Het eten was zo'n beetje op. De mensen werden geprikkeld, hieven balorig yells aan. Sommigen gooiden met blikjes of maakten een kampvuurtje op de grasmat. Het succesvolle afsluitende optreden van The Allman Brothers redde evenwel het festival.

Om half elf begon het te druppelen. Als één man rees de massa omhoog om zich in regenjassen en plastic tassen te hullen. Maar de bui dreef over.

Kort daarna was het over en uit. Wie geen auto had of

geen zin om 's nachts te gaan liften, liep naar de Expohal om daar – binnen of buiten – de nacht door te brengen. De aftocht van de overigen bezorgde vijftig Hilversumse politieagenten handenvol werk. Op een aantal punten moest het verkeer worden geregeld. Op een gegeven moment was de spoorwegovergang op de Soestdijkerstraatweg zelfs geblokkeerd door jongeren die op de trein stonden te wachten. Omstreeks middernacht meldden zich twee meisjes uit Deventer bij de politie. Hun portemonnees waren gestolen en zij waren op zoek naar onderdak. Gelukkig mocht het tweetal een nachtje op het bureau slapen. De volgende ochtend vond een postbode vier paspoorten, een rijbewijs

Na afloop van het festival bleef er een gigantische berg afval over. (foto Stevens, coll. SAGV)

en enkele identiteitspapieren in een brievenbus aan de Van Riebeeckweg. Op het festivalterrein resteerde een enorme berg afval.

Het was de bedoeling het jaar daarop weer een Summerconcert op touw te zetten. Gedacht werd aan optredens van grote bands/artiesten als Neil Young, Pink Floyd op Bob Dylan met zijn band. Het heeft echter niet zo mogen zijn...

Herinneringen op Bluesforum

Op de website www.bluesforum.nl hebben enkele aanwezigen herinneringen opgehaald aan het Summerfestival '74. Arie, de starter van dit topic:

Ik was 15 en logeerde bij een tante in Hilversum toen ik ontdekte dat er een rockfestival plaatsvond. Ik op mijn fiets er

heen. Aldaar getracht over de hekken te kijken en mee te luisteren. Ik werd toen door een paar motorrijders eroverheen getild en op het veld gelaten. Heb daar als in de zevende hemel wat verduasd rondgedoold.

Ton K. reageert:

Ik ben er zelf niet bij geweest, maar ik heb begrepen dat Van Morrison wat onenigheid kreeg met de organisatie en niet optrad. De Allman Brothers Band hebben toen ook de voor Morrison bestemde tijd volgespeeld. Tegen elven begon de band en om één uur moesten ze stoppen, omdat wat omwonenden het lang genoeg vonden en begonnen te klagen over geluidsoverlast.

Een andere reactie:

Mijn vriend was erbij en raakte er ondertussen alweer niet over uitgepraat. Hij was 22 en naast de renbaan geboren in Hilversum. Het was geweldig (...).

Ton van der Kleij, indertijd drummer van Earth & Fire: Ik kan mij het optreden in Hilversum nog goed herinneren. Was een prachtige dag en Mahavishnu Orchestra was een onvergetelijke ervaring. Van Morrison kreeg ruzie met fotograaf Peter Mazel [overleden] en trad volgens mij niet op. Verder hebben we in Hilversum niets gezien want 's avonds speelden wij in Sarisani te Texel.

Hannes:

Ik ben naar dit festival geweest samen met mijn broer; we waren indertijd 21 en 16 jaar oud en allebei student. (...) Iedereen zat gewoon in het gras en om ons heen stond het blauw van de hashrook; later toen ABB op ging treden gingen de mensen vooraan bij het podium allemaal staan. Ik herinner me nog goed dat een aantal malloten van achteruit met blikjes bier ging gooien; een meisje vlak bij me kreeg zo'n vol blikje tegen haar hoofd en werd bloedend als een rund afgevoerd naar de medische hulppost. Verder herinner ik me lange wachtrijen voor de plees en dat om een uur of half 12 het concert inderhaast gestopt werd vanwege geluidsoverlast. (...) Later moesten we rennen om de laatste trein te halen en uiteindelijk te stranden op het CS van A'dam; daar werden we door Pa om 02.30 's morgens opgepikt omdat er geen treinen meer gingen.

Ook Hilversummer Frank Welgemoed was erbij:

Ik was 18 en heb genoten van het concert. (...) Wat ik me herinner was dat de organisatie een puinhoop was, er was slechts één podium, waardoor er heel lang gewacht moest worden. En na lang wachten kwam ook nog ineens Tim Buckley aanzetten, die helemaal niet geprogrammeerd was. Iedereen z'n meug, maar aan mij was het niet besteed. (...) In mijn herinnering mocht Van Morrison niet meer optreden, omdat het inmiddels na twaalfen was, doordat alles zo was uitgelopen door de slechte organisatie. Ik kan me vaag herinneren hem stampvoetend en kokend aan de zijkant van het podium te hebben zien staan. (...) Nog een aardig detail is dat men het jaar daarop weer een festival wilde organiseren, maar dat de VVD daar tegen was omdat Hilversum anders de naam 'Popfestivalstad' zou krijgen.

Bronnen:

Dagblad De Gooi- en Eemlander, div. artikelen juli 1974.

<http://www.bluesforum.nl/smf/index.php?topic=1221.15>

'Twintigduizend mensen bij popfeest', in: Het Parool, 19 juli 1974, pag. 11.

'Morrison enige uitvaller op Hilversums summerconcert', in: Nieuwsblad van het Noorden, 19 juli 1974.

'Summer Concert in Hilversum eist zware tol', in: De Tijd, 19 juli 1974, pag. 6.

Summerconcert '74 in Hilversum; zonnige stemming, maar ook slande ruzie en slechts weinig echt enthousiasme

Twintigduizend mensen bij popfeest

Liefde, vertroedering en massaal zonnertje, het waren begrippen die als razendpopfeest bij de eerste grote popfestivals hoorden.

Die grootscheepse evenementen zoals Woodstock en Kralingen mogen dan in de laatste jaren wat vervalder zijn, het festival-in-kleiner-voorn leidt nog steeds een klooiend bestaan. Vooral in Amerika en Engeland kennen er tijdens de zomermaanden veel festivals van de grond.

Zo kon het gebeuren, dat een aantal groepen, gewoond voor een in Londen plaats hebbend festival ook in Nederland wel wilde aandere. Deze zomerconcert '74 was geboren. Plaats van bestemming: Hilversum. Ruim twaalf uur pop in het Gemeentelijk Sportpark.

De kleine twintigduizend mensen hoorden en zagen daardoor niet alleen de vertellingen van vaderlandse groepen als Earth & Fire en Alquin, maar ook The Mahavishnu Orchestra, Tim Buckley, de Doobie Brothers en met de vergeten The Allman Brothers Band. Een niet geringe overvloed die op overvloed heeft voort naar een land dat razend kon.

Zon.

Het programma van dit zomerconcert begon veldklokken om

elf uur 's morgens en verliep aanvankelijk relatief pijn. Maar van levenslange aandrif bij het publiek was heel voor de Nederlandse groepen, noch bij John McLaughlin's Mahavishnu Orchestra sprake. Ook de ruzie in het programma, aangevoerd door Tim Buckley slaagde er niet om groen met de te tehoorders voor zich te wagen.

Doobie Brothers

De zon schenken en iedereen leek zich toch heel te amuseren. Eigenlijk wisten de Doobie Brothers, die pas voor twee maanden, het eerste echte enthousiasme op te wekken. Bij de klanken van bass Loden en the Music, klonken eindelijk de mensen overtuigd. En niet gebaat ten aarzelen, want de subtile vocale van Tom Brubaker en de ritmische gitaarwerk stonden in winge als 'Even as silver' een stonddijk die volledig gatte bij die op het veld.

Schaduw

De grote schaduw kwam door Van Morrison. Wat er precies is gebeurd, weet waarschijnlijk alleen hij. 'Acht-der-ocht' gonsde het veld van de geruchten, maar het kwam er op neer, dat Morrison niet meer in het schone gatte. Zijn optreden bleef twee uur lang onbepaald, tot hij zich, onder slande ruzie, liet wegdragen.

De stemming bij het publiek en organisatoren was inmiddels gedaald tot het nulpunt en daar kon nog maar een groep verspreiden in Hilversum. The Allman Brothers Band. Het eer-

Dit was het beeld bij het begin van Summerconcert '74 tijdens het optreden van de Nederlandse groep Alquin. Geen bevoorrechte aandacht bij het publiek, maar wel afkeer.

ste Nederlandse optreden van deze groep werd gevolgd een aaneenschakeling van Duitse herfing gitaarspel, Greg Allman toelienwerk en sappige ritmiek. Bij pranz als 'One Way out' en 'Slowly Slowly' moest je wel inschakelen. Om nog maar te zwijgen over 'Midnight Rider' en het dynamische 'Ramblin' Man'. Zalige muziek, die met de overal op het veld opdoeken waren voor de broodnodige sfeer tot bestial zurgte.

JIM VAN ALPHEN

Het Parool van 19 juli 1974 met een enthousiast verslag van het popfestival. Het optreden op de foto is dat van de Delftse band Alquin. (www.Alquin.org)

